

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1762

av Johan Hultberg (M)

Konkurrensutsättning av Arbetsförmedlingen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att se över förutsättningarna för att konkurrensutsätta Arbetsförmedlingens verksamhet genom ett system med en mångfald aktörer som ersätts genom ett prestationsbaserat system, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En väl fungerade arbetsförmedling är central för att minska arbetslösheten, öka sysselsättningen och skapa en bättre fungerade arbetsmarknad. Trots att Arbetsförmedlingen (Af) fick drygt 40 miljarder kronor i anslag år 2014 klarar varje arbetsförmedlare av att i genomsnitt förmedla 10,3 jobb per år. Statistiken har sett ungefär likadan ut ett antal år och det finns inte mycket som pekar på att Af skulle bli bättre på att klara av sitt kärnuppdrag.

Enligt undersökningar från Svenskt Näringsliv och Statistiska centralbyrån förmedlas istället färre jobb över tid trots att anslagen ökar. En konsekvens är att bara runt hälften av de företag som behöver nyanställa vänder sig till Arbetsförmedlingen för hjälp och stöd.

En av orsakerna till Arbetsförmedlingens dåliga resultat torde vara den bristande konkurrensen samt det sätt som myndighetens verksamhet i dag finansieras på. Kopplingen mellan Arbetsförmedlingens resultat och anslag är svag och det saknas tydliga incitament för förbättring. En granskningsrapport från Riksrevisionen (skr. 2012/13:29) bekräftar bilden. Där konstateras också att det är hur Arbetsförmedlingen organiserar sitt arbete snarare än tillgången på resurser som bestämmer hur väl man kan

utföra sitt uppdrag. Arbetsförmedlingen saknar med andra ord inte resurser för att utföra sitt uppdrag – att förmedla jobb – på ett betydligt bättre sätt.

Med anledning av detta och i syfte att nå högre resultat borde man se över möjligheten att konkurrensutsätta Arbetsförmedlingens verksamhet. Detta kan ske på flera olika sätt, t.ex. genom upphandling men att föredra är troligen någon form av kundvalssystem med ackrediterade aktörer. Genom ett system med ett flertal på förhand godkända aktörer ges den arbetssökande valfrihet samtidigt som målet om konkurrens uppnås. På detta sätt skulle en högre effektivitet kunna uppnås.

Exakt hur ett system enligt ovan ska utformas behöver undersökas närmare, och då inte minst avseende Arbetsförmedlingens roll i ett nytt framtida system. Ska Arbetsförmedlingen bli en av aktörerna inom systemet eller ska myndigheten istället ges ett ansvar för prövningen av de aktörer som vill ingå i systemet och i övrigt ansvara för uppföljning och systemets administration?

Oavsett vilket är det viktigt med en resultatbaserad ersättningsmodell som ersätter den enskilde aktören beroende på hur väl den arbetssökande får hjälp och som skapar en tydlig incitamentsstruktur. För att hjälpa arbetssökande att välja aktör kan ett ratingsystem inrättas. Den som inte aktivt väljer en aktör bör bli hänvisad till tydligt definierade riktlinjer. Aktörerna bör också, liksom Arbetsförmedlingen gör idag, rapportera till a-kassan om den arbetssökande uppfyller kriterierna för a-kassa.

Aktörer ska inte kunna neka arbetssökande oavsett hur svårt de har att hitta arbete. Detta i syfte att de inte ska kunna välja kandidater som enkelt kan få arbete. Ersättningarnas storlek bör därmed anpassas och variera beroende på hur nära eller långt ifrån den enskilde står arbetsmarknaden. För att erhålla en långsiktig jobblösning för den arbetssökande bör incitamentsstrukturen också innehålla regler om ersättning beroende på hur lång tid den arbetssökande behåller sin anställning.

Utvecklingen av ett ersättningssystem som är både flexibelt och effektivt är en utmaning, därför bör flera alternativ framställas och utvärderas. Genom denna nya modell som innebär att Arbetsförmedlingen konkurrensutsätts kan effektiviteten öka och möjligheten för arbetsgivare och jobbsökare att hitta varandra förbättras.

Johan Hultberg (M)